

Stanovisko Unie porodních asistentek k porodům mimo zdravotnická zařízení
V Praze, 20. 11. 2017

Péče při porodu doma není v České republice systémově ošetřena. Ministerstvo zdravotnictví se dlouhodobě vyhýbá jakékoli diskusi o tom, jakým způsobem by měla být zdravotní péče o ženu a dítě při porodu v domácím prostředí a bezprostředně po něm poskytována. Ministerstvo zdravotnictví nenabízí ženám o porodu mimo zdravotnické zařízení žádné informace. České instituce zároveň aktivně vystupují proti porodním asistentkám, které chtějí péči o nízkorizikové rodičky u domácích porodů poskytovat.

V rámci evropského regionu je v jednotlivých státech péče řešena s ohledem na právo ženy zvolit si okolnosti a místo svého porodu. Ve většině zemí Evropské unie se o ženy rodící doma primárně starají porodní asistentky. V těchto státech je péče obvykle hrazena z veřejného zdravotního pojištění. Země mimo Evropskou unii (např. Norsko) mají vypracované směrnice stanovující kompetence a spolupráci zdravotníků (porodní asistentky, lékaři, záchranná služba) v primární a sekundární péči o ženy, které si přejí porod mimo zdravotnické zařízení.

Vzhledem k tomu, že i v České republice jsou ženy, které zvažují porod doma, je důležité, aby měly dostupné náležitě a vhodné informace vztahující se k problematice porodu doma, aby mohly učinit informované rozhodnutí.

Stát by měl také zajistit, aby ženy, jež si zvolí pro svůj porod domácí prostředí, měly k dispozici adekvátní odbornou zdravotní péči porodní asistentky.

Pro zdárný průběh porodu mimo zdravotnické zařízení by měla být splněna následující čtyři kritéria:

1. Žena a její partner si porod doma přejí a vnímají ho pro sebe jako optimální a bezpečnou variantu.
2. Žena je zdravá, její těhotenství probíhá bez problémů, neužívá žádné léky, porod začne spontánně mezi ukončeným 37. až 42. týdnem, porodní proces se nadále vyvíjí fyziologicky a nejsou u něj zaznamenány žádné známky patologie.
3. Pro rodičku je zajištěna odborná zdravotní péče porodní asistentky, která pečuje o rodinu i v poporodním období.
4. Je vypracován plán transportu a následné péče pro případ, že porod neprobíhá normálně.

Po porodu dítěte je doporučeno informovat praktického lékaře pro děti a dorost a domluvit se s ním na vyšetřeních, která jsou součástí novorozeneckého screeningu.

Do tří pracovních dnů je nutno oznámit narození dítěte na příslušném matričním úřadě.

Po obdržení rodného listu jsou rodiče povinni přihlásit dítě ke zdravotnímu pojištění u pojišťovny matky.

Unie porodních asistentek se jako členská organizace připojuje ke stanovisku Mezinárodní konfederace porodních asistentek.

Stanovisko Mezinárodní konfederace porodních asistentek (Toronto, 2017)

ICM je přesvědčena, že žena má právo na domácí porod, který je právoplatnou a bezpečnou volbou.

ICM zdůrazňuje právo ženy učinit informované rozhodnutí porodit své dítě doma s pomocí porodní asistentky. Porodní asistentka, která poskytuje profesionální služby ženám v domácím prostředí, by měla být schopna vykonávat tuto péči v rámci státního zdravotnického systému, se zaručeným přístupem k pojištění a odpovídajícímu ohodnocení.

ICM s politováním konstatuje, že ne všechny národy mají právní nebo zdravotnický systém, který podporuje plánovaný domácí porod, a vybízí všechny vlády, aby nechaly přezkoumat dostupnou vědeckou literaturu a usilovaly o systém zdravotní péče o matku, který bude tuto volbu obsahovat.

1 Směrnice Rady Evropy ze dne 21. ledna 1980